

Fagskolen Rogaland studieplan Kliniske prosedyrer og observasjonskompetanse.

10 studiepoeng nivå NKR 5.1,
nettbasert med samlinger

Godkjent av:	Fagskolestyret
Dato:	30.10.2025

Innholdsfortegnelse

UTDANNINGENS NAVN	2
BEGREPSAVKLARINGER.....	2
<i>Kliniske prosedyrer; .....</i>	2
<i>Observasjonskompetanse, NEWS;.....</i>	2
FORMÅL MED UTDANNINGEN	2
NÆRMERE OM BAKGRUNNEN FOR UTDANNINGEN	2
OPPTAKSKRAV	3
OMFANG OG ARBEIDSMENGDE	4
ORGANISERING AV UTDANNINGEN	4
LÆRINGSUTBYTTEBESKRIVELSER OG FAGLIG INNHOLD	5
KLINISKE PROSEDYRER OG OBSERVASJONSKOMPETANSE.10 STUDIEPOENG.....	5
INDRE SAMMENHENG I UTDANNINGEN	6
UNDERVISNINGSFORMER OG LÆRINGSAKTIVITETER	6
ARBEIDSKRAV OG VURDERINGSORDNINGER	7
VURDERINGSUTTRYKK	8

Utdanningens navn

Utdanningenes navn er Kliniske prosedyrer og observasjonskompetanse.

Begrepsavklaringer

Kliniske prosedyrer;

Kliniske prosedyrer er detaljerte, skriftlige beskrivelser av hvordan helsepersonell skal utføre en bestemt oppgave, som for eksempel å ta en blodprøve eller utføre førstehjelp. Målet med disse prosedyrene er å sikre at arbeidet gjøres korrekt, trygt og i tråd med pasientens behov og beste tilgjengelige forskning, og dermed øke pasientsikkerheten og kvaliteten i helsetjenesten

Observasjonskompetanse, NEWS;

Observasjonskompetanse blir gjerne kalt «Rapid response system» på engelsk. Det handler om tidlig oppdagelse og rask respons ved forverret somatisk tilstand hos mennesker.

Formål med utdanningen

Utdanning på fagskolenivå i kliniske prosedyrer og observasjonspraksis skal videreutdanne yrkesutøvere i helse- og omsorgstjeneste for å sikre et sammenhengende system for akutte tjenester i både primær- og spesialisthelsetjenesten – som gir tilstrekkelig trygghet og kvalitet. Observasjonskompetanse handler om tidlig oppdagelse og rask respons ved forverret somatisk tilstand hos pasient/bruker.

Handlingskompetanse vil si at helsepersonell kan utføre tiltak i forhold til de observasjoner og vurderinger som er gjort. Som en følge av samhandlingsreformen blir stadig flere behandlet og fulgt opp i primærhelsetjenesten. På grunn av kort liggetid i sykehus, sykere pasienter og flere eldre med sammensatte lidelser stilles det nå stadig større krav til helsepersonell sin helsefaglige kompetanse i kommunene. Derfor er det viktig at ansatte i helsetjenesten har nok kunnskap og trening i å oppdage endringer i helsetilstand på et tidlig tidspunkt.

Nærmere om bakgrunnen for utdanningen

Regjeringen vil ha en helse- og omsorgstjeneste som sikrer befolkningen likeverdig tilgang til tjenester ved akutt sykdom og skade. Helsetjenesten skal sammen, uansett ansvarsnivå, sørge for god og forsvarlig helsehjelp til dem som trenger det. Uavhengig av hvor vi befinner oss, skal vi føle trygghet for at vi kan få rask og riktig hjelp. Befolkningsvekst, økende andel eldre og flere mennesker med psykiske lidelser og rusmiddelproblem vil påvirke de akuttmedisinske tjenestene. Regjeringens mål er derfor å sikre et sammenhengende system for akutte tjenester i primær- og spesialisthelsetjenesten – som gir tilstrekkelig trygghet og kvalitet. Nasjonale faglige råd: "Tidlig oppdagelse og rask respons ved forverret somatisk

tilstand" Formålet med rådene er å bidra til tidlig gjenkjennelse av en forverret somatisk tilstand og iverksette adekvate tiltak som sikrer en god og forsvarlig pasientbehandling.

De faglige rådene bygger på et internasjonalt system, Rapid Respons System, hvor de viktigste elementene er:

- utdanning og opplæring som sikrer rett kompetanse hos helsepersonell
- monitorering av pasientenes vitale funksjoner
- gjenkjenning av forverret tilstand og adekvat respons
- rutiner som sikrer tydelig kommunikasjon og rask hjelp ved mistanke om en forverret tilstand

De faglige rådene har best effekt dersom alle rådene implementeres og ses i sammenheng. (helsedirektoratet.no) Det er ofte de mest sårbare og vanskeligstilte pasientene/brukerne som har størst behov for å bli møtt av en helhetlig helsetjeneste. Fellesnevneren for dem som har særskilte behov for samhandling og koordinering, er at de har et behandlings- og omsorgsbehov ingen av tjenesteyterne kan løse alene. Det er derfor viktig at pasientene/brukerne møtes av et personell som samarbeider godt innad i primær- og spesialisthelsetjenesten. Økt kompetanse med et tverrfaglig fokus gir pasientene/brukerne rett behandling på rett sted til rett tid

Opptakskrav

Opptakskrav er bestått videregående opplæring innen yrkesfag eller fagbrev med autorisasjon innen helse.

Opptak basert på realkompetansevurdering er også mulig. Realkompetansevurderingen skal avdekke om søkeren har likeverdige ferdigheter og kunnskaper jamført med søkere som får tilbud om opptak etter rangering på grunnlag av poengberegning/fagbrev, jfr.

Fagskoleforskriften § 17 (1).

Opptaksreglementet er nærmere beskrevet i Forskrift om opptak til høyere yrkesfaglig utdanning ved Fagskolen Rogaland (opptaksforskrift for Fagskolen Rogaland);

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2024-09-19-2344>.

Omfang og arbeidsmengde

Uker (fulltid)	Uker (deltid)	Studiepoeng	Studiennsats (timer)	Undervisning, vurdering & veiledning(t)	Selvstudium (t)
7	13	10	250	128	122

Ett studiepoeng tilsvarende 25 timer studiebelastning.

Organisering av utdanningen

Kliniske prosedyrer og observasjonskompetanse er et utdanningstilbud på deltid som tas over ett semester. Utdanningen er lagt opp med to nettbaserte samlinger og to samlinger med obligatorisk oppmøte ifm. praktisk gjennomføring av kliniske prosedyrer og observasjonskompetanse. Undervisning kan, på de to nettbaserte samlingene, følges i klasserom, over nettet med videooverføring eller som opptak i etterkant.

Læringsutbyttebeskrivelser og faglig innhold

Kliniske prosedyrer og observasjonskompetanse.10 studiepoeng

Etter fullført og bestått emne har studenten følgende kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap
• har kunnskap om kliniske prosedyrer som neoflon, SIK/RIK, blodprøvetaking, subcutane injeksjoner og administrering av klare iv væsker   • har kunnskap om systematiske observasjoner etter ABCDE-metoden   • har kunnskap om systematisk bruk av vurderingsverktøyet NEWS2 og kommunikasjonsverktøyet ISBAR   • har kunnskap om etiske utfordringer tilknyttet klinisk observasjon- og handlingskompetanse   • har kunnskap til å vurdere og dokumentere helsetilstand og endring i helsetilstanden   • har innsikt i lovverk, avtaler og standarder som regulerer helsetjenesten
Ferdigheter
• kan anvende klinisk observasjons- og handlingsberedskap i møte med akutt syke og deres pårørende   • kan anvende kliniske observasjoner systematisk etter ABCDE-metodikken   • kan anvende risikovurderingsverktøyet NEWS2   • kan kommunisere strukturert ved hjelp av ISBAR og closed-loop   • kan utføre utvalgte kliniske prosedyrer som neoflon, SIK/RIK, blodprøvetaking, subcutane injeksjoner og administrere klare iv væsker.   • kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for klinisk observasjonspraksis   • kan kartlegge helsetilstand, identifisere risiko, iverksette tiltak og varsle videre på rett nivå
Generell kompetanse
• har forståelse for yrkesetiske prinsipper i møte med akutt syke pasienter og deres pårørende   • har utviklet en etisk grunnholdning i utøvelsen av klinisk observasjonskompetanse   • kan utføre kliniske observasjoner i møte med akutt syke, ivareta pårørende og arbeide i tverrfaglige team   • kan utføre aktuelle kliniske prosedyrer   • kan bygge relasjoner i tverrfaglige team og samarbeide med både primær- og spesialisthelsetjeneste   • kan utvikle gode rutiner for klinisk observasjon og handlingsberedskap i sin yrkesutøvelse som vil få betydning i et samfunns verdiskapingsperspektiv

Indre sammenheng i utdanningen

Arbeidskrav må være godkjent for å ta eksamen jfr. Forskrift om utdanning ved Fagskolen Rogaland § 2 -2 – *Krav til studieprogresjon*. <https://lovdata.no/forskrift/2024-09-19-2345/§2-2>

Undervisningsformer og læringsaktiviteter

Innledning

Studentene har i stor grad ansvar for egen læring. Utdanningen legger vekt på arbeidsformer som fordrer at studentene er aktive og har stor egenaktivitet. Det krever stor bevissthet rundt egne læringsprosesser og egen innsats. Skolens rolle er å tilrettelegge for læring, motivere, støtte og veilede studentene og sørge for at de får utnyttet sitt læringspotensial.

Arbeids- og studieformene vil ta utgangspunkt i prinsippet om å aktivisere studentenes tanker, kunnskap og erfaringer knyttet til utdanningen. Det legges derfor opp til ulike arbeids- og studieformer:

Digital-læring

Skolen legger opp til digital læring. Studentene vil motta oppgaver og forelesninger, kunne diskutere og arbeide med disse og levere via læringsplattformen. Studentene vil få veiledning og oppfølging via læringsplattformen, både individuelt og i grupper.

Forelesninger

Forelesningene vil være organisert og bli gjennomført etter fastsatt arbeidsplan. Det vil være mulig å følge forelesningene både i undervisningslokalet og via videooverføring på to av samlingene. Opptak av disse samlingene blir lagt ut i etterkant for repetisjon til selvstudium, for eksempel før eksamen, samt for dem som ikke har mulighet til å følge undervisningen i sanntid.

I tillegg har to undervisningsdager obligatorisk oppmøte ved Fagskolen Rogaland.

Selvstudium

I arbeid på egenhånd inngår lesing av lærebøker og nettbasert fagstoff. Det forventes at studentene forbereder seg til undervisning og veiledning samt at de har satt seg inn i stoff som skal gjennomgås.

Veiledning

Det vil bli satt av tidspunkt for veiledning som ledd i undervisningen. Det blir gitt individuell veiledning på arbeidskrav. Det skal avtales veiledning individuelt eller i gruppe tilsvarende 20 minutter per student per emne. Dersom tre eller flere studenter samarbeider og mottar veiledning samlet gis gruppen inntil 40 min.

Problembasert læring

I problembasert læring blir studentene presentert for ulike caser og problemstillinger for å belyse utfordringer de vil møte i arbeidslivet. På denne måten vil studentene kunne integrere kunnskap, ferdigheter og holdninger. Problembasert læring kan foregå individuelt eller i grupper.

Muntlige presentasjoner

Studentene skal gjennomføre muntlige presentasjoner i løpet av studiet.

Arbeidskrav og vurderingsordninger

Vurderingsbestemmelsene er utarbeidet i henhold til forskrift om utdanning ved Fagskolen Rogaland, [Kapittel 3, Vurdering og eksamen](#).

Vurderingen består av underveisvurdering og sluttvurdering.

Underveisvurdering (formativ vurdering):

Arbeidskrav

Studentene skal levere inn obligatoriske arbeidskrav gjennom utdanningen. Oppgavene vil variere i form og omfang. Studentene får veiledning og tilbakemelding på arbeidene. Ved skriftlig arbeidskrav skal innleveringer og tilbakemelding skje via læringsplattformen/WiseFlow til fastsatt frist.

Det er krav om bestått på samtlige arbeidskrav for å kunne avlegge eksamen, jf. Forskrift om utdanning ved Fagskolen Rogaland [§ 3-3. Rett til å gå opp til eksamen \(3\)](#).

Underveisvurderingen bygger på fire elementer:

- Studentene skal vite hva de skal lære
- Studentene skal foreta egenvurdering - refleksjon
- Studentene skal få tilbakemelding - veiledning
- Studentene skal få framovermelding - veiledning

Sluttvurdering (summativ vurdering):

Avsluttende vurdering, Eksamen består av

1. obligatorisk arbeidskrav (jf. arbeidskrav)
2. muntlig eksamen

Obligatorisk arbeidskrav vurderes til godkjent eller ikke godkjent.

Eksamensoppgaven bygger på studieplanens læringsutbyttebeskrivelser. Det vektlegges studentenes evne til refleksjon, analyse, vurdering og anvendelse av kunnskap i arbeidet.

Det avlegges eksamen med karakter etter å ha fullført emne, med karakterskalaen A til F, der A er beste karakter. Det kreves karakteren E eller bedre for at eksamen skal være bestått.

Vurderingsuttrykk

Karakterskala er A – F iht. [§ 3-2. Karakterskala og vurderingsuttrykk](#) i forskrift om utdanning ved Fagskolen Rogaland.

<i>Symbol</i>	<i>Betegnelse</i>	<i>Generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier</i>
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Studenten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
B	Meget god	Meget god prestasjon. Studenten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
C	God	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Studenten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
D	Nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Studenten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
E	Tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstiller minimumskravene, men heller ikke mer. Studenten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstiller de faglige minimumskravene. Studenten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.
<i>Symbol</i>	<i>Betegnelse</i>	<i>Generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier</i>
Bestått	Bestått	Prestasjon som tilfredsstiller de faglige minimumskravene. Studenten viser både tilfredsstillende vurderingsevne og selvstendighet.
Ikke bestått	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstiller de faglige minimumskravene. Studenten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.

Det utstedes kompetansebevis når eksamen bestått.